

УДК 7.048

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/99-2-51>**Оксана ЧУЄВА,***orcid.org/0000-0002-1877-5010*

кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри графічного дизайну

Київського національного університету культури і мистецтв

(Київ, Україна) *aksanas@gmail.com*

БЕЗПЕРЕРВНА ЛІНІЯ В СЕРІЇ ПЛАКАТІВ, ПРИСВЯЧЕНИХ ДНЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ

В статті розглядаються можливості лінійної графіки та прийому безперервної лінії на прикладі авторського проєкту по створенню серії плакатів до Дня писемності України. Графічний дизайн сьогодні є одним із найефективніших інструментів, що встановлює візуальну комунікацію та транслює культурні цінності в суспільство. В роботі акцентовано на постійному оновленні візуальної мови та художніх практик, особливо під впливом технологічного розвитку і пошуку нових засобів виразності в мистецтві плакату. Обґрунтовано звернення до прийому безперервної лінії як сучасного проєктно-художнього підходу, в якому поєднуються зображувальна мінімалістичність, стислість та символічність, що дозволяє швидко сприймати візуальне повідомлення. Висока символічність зображень особливо ефективна у плакатному дизайні, де важливими складовими є швидке привернення та утримання уваги і формування певного емоційного впливу на глядача. Побіжно проаналізовано витoki графіки як засобу візуальної комунікації від наскельних малюнків до сучасного цифрового формату зображень. Підкреслено, що саме лінія є первинним формотворчим елементом в мистецтві. Розглянуто погляди на лінію в працях видатних дослідників минулого століття, зокрема в авангардному мистецтві та оглянуто роботи сучасних українських науковців. Визначено, що техніка безперервної лінії має багатовікове історичне підґрунтя: від складних гравюр Клода Меллана (Claude Mellan) до лаконічних начерків та малюнків Пабло Пікасо (Pablo Picasso). Відслідковано, що у XX-XXI століттях *one line art* набув нового розвитку завдяки цифровим технологіям. Сучасні дизайнери та студії активно просувають цей графічний прийом в різні види рекламної та друкованої продукції і плакатному мистецтві. В статті презентовано авторський плакатний проєкт, який виконано в техніці безперервної лінії, присвячений видатним постатям української літератури. Композиційна цілісність серії досягається ефектом «руху» від одного плакату до іншого, що формує візуальний наратив: переплетення ліній символізує тяглість історії та спадковість культурних традицій. Доведено, що безперервна лінія (*one line art*) є сучасним ефективним інструментом формування зображувальної мови плакатів. Проєкт виконує не лише естетичну, а й просвітницьку функцію і може бути важливим при роботі в різних соціальних проєктах.

Ключові слова: графічний дизайн, серія плакатів, безперервна лінія, візуальні повідомлення, українська культура.

Oksana CHUIEVA,*orcid.org/0000-0002-1877-5010*

PhD in Art Studies,

Associate Professor at the Department of Graphic Design

Kyiv National University

(Kyiv, Ukraine) *aksanas@gmail.com*

A CONTINUOUS LINE IN A SERIES OF POSTERS DEDICATED TO UKRAINIAN WRITING DAY

This article explores the possibilities of line art and the use of continuous lines, using the author's project to create a series of posters for Ukrainian Literacy Day as an example. Today, graphic design is one of the most effective tools for establishing visual communication and conveying cultural values to society. The work emphasizes the constant renewal of visual language and artistic practices, particularly under the influence of technological development and the search for new means of expression in poster art. The use of the continuous line technique is justified as a contemporary design and artistic approach that combines visual minimalism, conciseness, and symbolism, allowing for the rapid perception of the visual message. The high symbolism of images is particularly effective in poster design, where key components include quickly capturing and holding attention and creating a specific emotional impact on the viewer. The origins of graphic art as a means of visual communication – from cave paintings to modern digital image formats – are briefly analyzed. It is emphasized that the line is the primary formative element in art. Perspectives on the line in the works of prominent researchers of the past century, particularly in avant-garde art, are examined, and the works of contemporary Ukrainian

scholars are reviewed. It is determined that the technique of the continuous line has a centuries-old historical foundation: from the complex engravings of Claude Mellan to the laconic sketches and drawings of Pablo Picasso.

It has been observed that in the 20th and 21st centuries, one-line art has undergone a new phase of development thanks to digital technologies. Contemporary designers and studios are actively promoting this graphic technique in various types of advertising and print materials, as well as in poster art. This article presents an original poster project created using the continuous line technique, dedicated to prominent figures in Ukrainian literature. The compositional integrity of the series is achieved through the effect of "movement" from one poster to another, which forms a visual narrative: the intertwining of lines symbolizes the continuity of history and the inheritance of cultural traditions. It is demonstrated that the continuous line (one-line art) is a modern and effective tool for shaping the visual language of posters. The project serves not only an aesthetic but also an educational function and can be valuable when working on various social projects.

Key words: *graphic design, poster series, continuous line, visual messages, Ukrainian culture.*

Постановка проблеми. Графічний дизайн – це вид мистецтва, завдяки якому в суспільстві відбувається постійна комунікація. Графіка, графічні рішення оточують нас всіх буквально скрізь: знаки навігації, пакування, рекламні, соціальні, театральні плакати, банери тощо. Протягом віків та тисячоліть відбувається постійна зміна процесів, що впливають на формування зображувальної мови, яка оновлюється та збагачується і технологіями і художніми інструментами. Сучасний графічний дизайн є дієвим засобом формування візуального контенту, який удосконалюється та переосмислюється. Особливе місце займає плакатне мистецтво, яке завдяки своїй лаконічності та інформативності, вагомо впливає на суспільну свідомість. В умовах невинного розвитку цифрових технологій виникає потреба в оновленні візуальної мови та переосмисленні вже усталених, традиційних зображувальних засобів за для встановлення та утримання ефективної комунікації з глядачами.

Техніка безперервної лінії є одним з таких засобів. Завдяки лаконізму та високому рівню асоціативності дозволяє створювати яскраві візуальні образи, а з розвитком діджиталізації, її можливості розширюються та стають більш різноманітними. У цьому контексті важливим є осмислення можливостей безперервної лінії як засобу для створення цілісної серії плакатів, присвячених видатним постатям української літератури та значенню мови як основи національної ідентичності.

Тож, представлений в статті проект, спрямований на підвищення авторитету української літератури за допомогою ефективних методів графічного дизайну, що наочно демонструє внесок видатних українських авторів у літературну традицію країни. Завдяки розумному використанню знань про композицію, колір та типографіку, проект має зацікавити аудиторію, викликати емоційну реакцію та спонукати до подальшого вивчення української літератури. За допомогою художніх прийомів графіки, серія плакатів ефективно пред-

ставляє візуальне повідомлення виконане в сучасній графічній техніці та встановлює комунікацію з потенційною аудиторією.

Отже, проблема дослідження полягає у виявленні художньо-комунікативного потенціалу безперервної лінії в плакатному дизайні та визначенні її ролі у формуванні сучасного візуального образу української літературної спадщини. Представлений проект успішно створює візуально захоплюючу серію плакатів, які не лише прославляють українську літературу, але й сприяють культурній обізнаності та вшановують внесок відомих українських письменників. Проект слугуватиме нагадуванням про значення мови та писемності візуалізуючи сучасною графічною мовою нагальну потребу у збереженні суспільних цінностей.

Попри значну кількість наукових праць, присвячених композиційним властивостям лінії та їхньої ролі у формуванні художніх образів в мистецтві та рекламі, питання щодо застосування прийому безперервної лінії в плакатному дизайні (серії плакатів зокрема) культурно-просвітницького спрямування досі не отримало достатнього висвітлення.

У наявних дослідженнях з цього питання основна увага приділяється лінії як первинному елементу в мистецтві, її декоративно-конструктивним характеристикам та емоційно-виражальним можливостям в класичному мистецтві (рисунок, архітектура), в мистецтві авангарду та в сучасному цифровому моделюванні. Але, недостатньо досліджено та розкрито потенціал техніки безперервної лінії як мінімалістичного інструменту графічної мови у створенні цілісної серії візуальних повідомлень, в яких окремі композиції (плакати) і смисловими зв'язками та графічною мовою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Графічна складова є основною в створенні будь-яких візуальних звернень. З самого початку формування мистецтво графіки було пов'язане з життям людини. Походження графіки можна простежити на примітивних графічних символах, таких як ста-

родавні наскельні малюнки та тотемні візерунки. Про це П. Білецький розповідає в книзі «Мова образотворчого мистецтва» (Білецький, 1973). Автор описує різні етапи розвитку первісного мистецтва, чітко розділяючи реалістичний живопис на повідомлення, що містять багато інформації, і на спрощені знаки та символи, що скорочують опис тих чи інших явищ у житті первісних людей. Автор вважає, що символічні зображення часів палеоліту є початком становлення проектної лінійної графіки. Ця графіка вже тоді була засобом комунікації, спілкування, вираження емоцій та усвідомлення певних процесів.

Лінія є відмінною рисою мистецтва графіки, та одним із складових візуальних елементів. Протягом історії мистецтва художники створювали впливові мистецькі проекти, використовуючи лінію як основний засіб художнього вираження. Окремі лінії різного характеру та безперервні смуги можуть викликати сильні емоції, коли вони перетинаються, в'ються чи хаотично розміщені по паперу, полотну чи іншій поверхні.

Декоративні можливості лінійної графіки розглядав Уільям Хогарт (William Hogarth) в роботі «Аналіз краси» (Hogarth & Paulson, 1997) розділивши їх на два види – прямі та зігнуті. Останнім за його спостереженнями притаманна більша декоративність. На думку художника та теоретика У. Керна, саме гнучкі декоративні лінії найбільш активно формують композиції і яскравим прикладом є роботи видатного графіка Обрі Бердслея (Aubrey Beardsley) (Crane, 1917).

До наукових робіт, що досліджували лінійну графіку можна віднести насамперед дослідження учня Миколи Мурашка Василя Кандинського. В роботі «Крапка і лінія на площині» (Kandinske, 1928). Класик абстракціонізму та викладач в школі «Баухауз» (Bauhaus) сформулював теоретичні положення, що ґрунтуються на власному творчому досвіді та є важливою складовою в розумінні не тільки абстрактного мистецтва, а й розумінню мистецтва ХХ століття. В. Кандинський дає визначення поняттю лінія та її виникненню внаслідок руху крапки, на яку мають вплив сили ззовні, які створюють різні зображення.

Тобто, виникнення лінійної графіки на межі ХІХ-ХХ ст. тісно пов'язано з лінійним начерком, рисунком, який лежить в основі художнього твору та «є початковим інструментом зображення та передачі візуальної інформації» (Лисенко-Ткачук, 2021) і саме в цей період графіка стала окремим, самостійним видом мистецтва і одразу зазнала радикальних змін від футуристів, кубістів, абстракціоністів та інших «-істів». Початком ХХ

століття датується перший однолінійний малюнок Пабло Пікассо, в якому фізичний об'єкт зазнав лінійної формалізації, але зберіг всі характерні для нього ознаки (Gemmeke, 1918). Розвиток лінії у творчості Пабло Пікассо можна визначити як «найвища культура графічних ліній». Лінія – мінімальний засіб, яким володіє художник. Лінійне мистецтво, розквіт якого припав на початок ХХ-го століття можна охарактеризувати висловом Анрі Матісса (Henri Matisse): «Лінія точна, в одну товщину й одного напруження, в'ється, нібито нитка, означає переважно контур і дещо всередині силуету». Ці слова стали принципом його графічних робіт, в яких лінія зазнала максимального спрощення на базі попередніх начерків та малюнків (Лисенко-Ткачук, 2021).

Дослідженню лінії в мистецтві українських авангардистів присвячена стаття Ю. Майстренко-Вакуленко «Лінія в мистецтві авангарду» (Майстренко-Вакуленко, 2020). В роботі проаналізовані дослідження теоретиків українського авангарду щодо «розуміння лінії як одного з первинних формотворчих елементів мистецтва» на прикладах робіт М. Бойчука та його послідовників. Взагалі, представники авангарду, його різних течій визнавали лінію основним елементом мистецького твору

Аналізу здобутків неопластичного стилю присвячена стаття харківських дослідників Вергунова С., Вергунової Н. та Левадного О., зокрема проаналізовано полотна Піта Мондріана (Piet Mondriaan) різного періоду. Саме перетин вертикальних та горизонтальних ліній визначив розвиток графічного дизайну на певний проміжок часу (Вергунова, Вергунов & Левадний, 2021). А вже лаконічний швейцарський мінімалізм 1950-1970 років задекларував положення про розміщення складових композиції по математичній (Meggs & Purvis, 2011).

Тему ліній, лінійних фігур та лінійних рисунків архітектурних споруд і ландшафтів як основних елементів роботи і творчості дизайнерів середовища, вивчає сучасний архітектор і дизайнер, засновник київської школи лінійного малюнка – професор А. Жирнов (Жирнов, 1995). У своїй науковій праці «Значення предметного світу в походженні фігур дизайну» визначає, що форми лінійного твору з часом ускладнюються та варіюються. Лінії є основою малювання і самі по собі є потужним інструментом. Використання різних типів ліній: безперервних, ламаних, вертикальних, зубчастих і горизонтальних, – кардинально змінює психологію твору мистецтва, сильно впливаючи на глядача.

Також про умовність лінійних зображень та новітні засоби проектної графіки та комп'ютерне моделювання писали М. Яковлев (Яковлев, 2011) та Л. Давиденко (Давиденко, 2014). З розвитком комп'ютерних технологій лінійні зображення з «замкненим контуром» стали необхідними для побудови 3D-моделей, тобто лінійні начерки та креслення зазнають певних емуляцій для роботи з 2D та 3D зображеннями (Chansri & Koomsap, 2012). Цей напрямок розвитку лінійних зображень зазнає найбільшого впливу сучасних технологій.

Мета статті. Головною метою нашого дослідження є виявлення художньо-комунікативного потенціалу техніки безперервної лінії в дизайні серії плакатів на прикладі авторської розробки присвяченої Дню писемності України як засобу популяризації нашої літературної спадщини та мови.

Методи дослідження ґрунтуються на комплексному поєднанні двох підходів: мистецтвознавчого та проектного. Таке поєднання є типовим у сфері досліджень графічного дизайну та плакатному мистецтві зокрема і обґрунтовує ефективність застосування обраної графічної техніки. Також застосовано історико-мистецтвознавчий метод для аналізу розвитку лінійної графіки в образотворчому мистецтві та композиційний аналіз для виявлення композиційних побудов: балансу, акцентів, поєднання з тестом.

Виклад основного матеріалу. Лінійний метод зображення залишається активним видом мистецтва і входить до складу різних художньо-графічних технік не тільки у навчанні малюванню, а й у проектній роботі. Тож для означеної нами теми цікавим буде дослідити напрям лінійного малюнку який має більш сучасну назву – «лінійне мистецтво» на прикладах їх застосування/використання у плакатному мистецтві.

Як правило, однолінійні малюнки монохромні і не мають кольорів, дрібних деталей і зовсім відсутні градієнти. Краса та своєрідність цих зображень у просторі формату, який глядач сприймає індивідуально, а візуально «заплутані» композиції стимулюють уяву глядачів. Це ще один з засобів переосмислення навколишнього світу, що має спрямовувати нашу на сприйняття найголовніше. Лінійні малюнки, як правило, є узагальненим, легким та світлим не зважаючи на рух лінії по площині. Автору таких робіт необхідно при побудові композицій вирішувати де лінія почнеться і де має закінчитися, при цьому створюючи певний об'єкт чи образ. Вибір напрямку створення таких композицій не може бути довільним, а навпаки бути послідовним, логічним для зручності сприйняття і для донесення ідеї роботи глядачами. Адже об'єкт,

створений лише завдяки перетинам та вигинам ліній, буде достатньо умовним, що вимагатиме від глядача достатньо креативного сприйняття побаченого і творчого інтерпретування теми.

Безперервне лінійне мистецтво – це вид мистецтва, у якому ескізи, картини та інші роботи можна створювати, не відриваючи олівця чи пензля від робочої поверхні. Це означає, що намальовані лінії не перериваються, а створюються безперервним потоком. Такий прийом дозволяє створювати лініями не тільки цікаві образи, а й смислові акценти. Особливістю зображень створених безперервною лінією є те, що з їх допомогою можна створювати різноманітні композиції від мінімалістичних до дуже складних з ефектами поп-арту. Але графічні повідомлення створені безперервною лінією зазвичай відрізняються саме лаконічним дизайном, що складається з однієї або кількох ліній, які формують зображення. Важливою складовою таких композицій є утримання балансу між кількістю деталей та загальним обсягом зображення на форматі, щоб забезпечити читабельність та сприйняття загального меседжу (Білецький, 1973).

Вважається, що першим автором роботи, в якій застосовано прийом «безперервної лінії» був французький художник та гравер Клод Меллан (Claude Mellan). У 1649 році він зобразив обличчя Христа, в якому безперервна лінія починається з кінчика носу і створює вкрай складне зображення, в якому об'єм формується завдяки повітряні перспективі.

Найвідомішими послідовниками цього лаконічного стилю є Пабло Пікассо та Анрі Матісс. Вони перетворили лінійні малюнки на лаконічні емоційні зображення, що стали відзнакою свого часу.

Цікавими роботами в цій стилістиці є авторські та трохи сюрреалістичні ілюстрації Жана Кокто (Jean Cocteau) до роману «Жахливі діти» (Les Enfants terribles), книги «Опіум: Щоденник одужання» (Opium) та самими відомими малюнками є начерки-ілюстрації до роману «Біла книга» (Le Livre blanc). Можна навіть відзначити їх особливість – лінії в цих зображеннях трохи нервові, вони наче вібрують чи то танцюють.

Сьогодні техніка One Line Art відродилась завдяки розвитку графічних технологій та діджиталізації творчих процесів. Графічні редактори дозволяють художникам виправляти похибки навіть у пошукових варіантах.

Одними з найвідоміших майстрів лінійного мистецтва є французький дует «Differantly», коротко DFT. В їхньому портфоліо роботи для таких брендів як Adidas, Nike і Nissan. Декон-

струюючи складні рекламні образи мінімалістичні лінійні зображення автори зосереджують увагу споживача на рекламному (Barea, 2022). На відміну від DFT Кеті Ачесон Вулфорд (Katie Acheson Wulford) працює з більш складними лінійним зображеннями, в яких завжди відчувається «ручний, прикладний» стиль, дотик руки автора. Так само, цікаво та захоплюючі виглядають роботи Notion – студія дизайну в Новій Зеландії, Flowsofly, Mira Лу (Mira Lou), Моні, які вже мають ім'я в сучасному мистецькому просторі та армію наслідувачів. Керівник студії Notion Айван Чжао (Ivan Zhao) декларує: зрештою, який сенс у мистецтві, якщо воно не допомагає людям. Якщо це не викликає емоцій. Якщо це не кидає виклик мисленню» (Barea, 2022).

Завдяки своїй лаконічності, ємкості та функціональності однолінійні зображення стали популярними в царині плакатного мистецтва та успішно вирішують цілу низку завдань, серед яких основним є привертання уваги аудиторії до заявленої у візуальному зверненні проблеми. Плакати мають не тільки на мить зупинити око глядачів, а й захоплювати їх емоційно і зацікалювати. Ще одним завданням є швидка передача повідомлень. Коли погляд глядача зафіксував зображення, воно повинне передати необхідну інформацію та здійснити процес критичного мислення щодо втіленої/зображеної теми. Для вирішення таких задач означений тип графіки, однолінійні малюнки підходить найкраще: проста символіка зображення в поєднанні з коротким текстом дозволять швидко сприйняти/донести повідомлення глядачеві.

Важливим фактором у формуванні загальної композиції плакатів відіграє графічна експресія. Під цим терміном розуміється стилізація основних компонентів за допомогою несподіваних композиційних рішень, але експресія в рекламних зверненнях має місце і в загальній ідеї. Для багатьох споживачів/глядачів однолінійні, безперервні зображення є відхиленням від стереотипів у відтворенні певних фізичних об'єктів та є інноваційним графічним засобом і можливо навіть технікою виконання. Тобто, однолінійна графічна мова, має інтегруватись в процес сприйняття повідомлення та здійснювати запрограмований вплив на споживача за для отримання бажаного результату.

Технологія виконання плакатів із суцільною лінією може бути різною: простою або складною; зображення можуть бути відкритим або закритим; графіка «ручною» чи цифровою. Характер ліній також варіюється і може бути виконаний лінією однієї товщини чи з потовщенням на обра-них автором ділянках зображення; гладенькою або

шорсткою (в залежності від матеріалу яким працює автор); зображення можуть мати або гострі кути або виконані суцільно гнучкими лініями.

Етапність виконання також у кожного автора різна – у когось проста і по ній можна відстежити як вона проходить скрізь всю область малювання, у інших «заплутана» з великою кількістю перетинів та деталей самого об'єкту. Але головним залишається виглядати як суцільна безперервна лінія.

Щоб створити плакат із зображенням об'єктів відтворених у вигляді безперервної лінії, можна використовувати різні матеріали, такі як олівці, фломастери, кулькові ручки або векторний графічний редактор, наприклад, Adobe Illustrator або Inkscape. В роботі над проектом який ми презентуємо зображення створювалися у векторній графіці (Adobe Illustrator), оскільки векторні файли мають високу роздільну якість і їх можна масштабувати без втрати якості у будь-якому розмірі. Також за допомогою векторної графіки можна легко додавати/підбирати текстовий супровід. Ручна, авторська графіка була використана нами при створенні пошукових начерків і потребувала подальшого оцифрування зображення.

Серія плакатів до Дня писемності України було створено з використанням прийому «безперервної лінії» і саме тому зображення корифеїв нашої літератури виглядають більш сучасними. Проект, присвячений Дню писемності України було виконано як кваліфікаційну роботу рівня «Бакалавр» Діаною Шаталіною, здобувачкою Київського університету культури по кафедрі графічного дизайну та ІТ, під керівництвом Чуєвої Оксани. Створена серія плакатів має нагадувати про минуле та сьогодення мови і писемності України. Дослідниця Видайчук Т. зазначає, що мова впливає на формування знань про становлення і розвиток писемної літературної мови, про пам'ятки української мови і писемності, про ентоніми щодо українців як засіб політичної та національної ідентифікації, про українську мову на мовній карті світу (Видайчук, 2022). Знаходячись у стані безперервного розвитку, мова допомагає зберегти нашу культуру і підтримувати національну самосвідомість.

В серії плакатів представлені видатні постаті різного періоду української писемної культури, які стали символами нації: Леся Українка, Ольга Кобилянська, Олександр Довженко, Олесь Гончар, Василь Стус та Ліна Костенко. На плакаті кожного з обраних діячів є їх висловлювання про мову які вже є афоризмами, адже вони вкрай лаконічно та глибоко визначають значущість мови для людини і суспільства.

Загальна ідея серії полягає в тому, що лінії, немов нитки, формують зображення перетина-

Рис. 1. Серія плакатів до Дня писемності України. Авторка: Діана Шаталіна

ючись одна між одною, і тим самим створюють цілісний візуальний портретний ряд. Ми використали «відкритий» рух лінійного зображення. Переплетені лінії ніби рухаються починаючи з першого до останнього плакату, розмотуючи клубки чорних та червоних ниток, демонструючи спільність та взаємопов'язаність всіх зображень в серії. Такий прийом символізує рух історії та візуально натякає на нитки та кольори традиційної української вишивки. Червоний та чорний кольори мають важливе значення в українській культурі та історії. Ці кольори є символом багатьох важливих історичних подій та культурних традицій України, а червоний колір ще й додає акцентів на кожному зображенні.

У кожній постаті на плакаті є свій акцент кольором. Наприклад, в композиції з Ліною Костенко, нами обрана цитата про мову з акцентом на слові «мова» і було вирішено виділити червоним губи Ліни Костенко. Адже червона помада на губах є її «особливістю», її образом, що вже закарбувався у фото та відео матеріалах.

До портретного зображення кожного з образних діячів ми добрали цитати, що характеризують його творчість:

Леся Українка – розвиток української мови. «Слово – то мудрості промінь, слово – то думка» (Збірник цитат і висловів. №2522).

Ольга Кобилянська – сила любові до рідної землі. «Пишучи про що-небудь, я лише одно мала в душі – Україну, її одну і нічого більше» (Кобилянська, 1982).

Олесь Гончар – серце. «Мова вдосконалює серце і розум народу, розвиває їх (Цитати і афоризми).

Олександр Довженко – душа. «Українська пісня – це бездонна душа українського народу, це його слава» (Українська пісня – це душа народу).

Василь Стус – освіта (розум). «Освіта – це вид гігієни. Письмо з помилками – то як невиміти руки чи зуби» (Стус, 2002).

Ліна Костенко – про важливість використання української мови у житті кожного українця. «Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них

відбирають мову» (Найкращі цитати Ліни Костенко).

Висновки. В результаті проведеного нами дослідження встановлено, що техніка безперервної лінії є ефективним художньо-комунікативним засобом для створення плакатів завдяки максимальній лаконічності та виразності. Техніка безперервних ліній в сучасній візуальній культурі презентують лінії не тільки як первинний формотворчий елемент, а й трансформацію у самодостатній засіб візуальної виразності. На прикладі нашого авторського проекту доведено, що використання лінійних зображень допомагають дизайнерам-графікам чітко розставляти візуальні акценти навіть в асоціативних композиціях та сприяють швидкому зчитуванню пропонованих образів. Використання символічних для української культури поєднань чорного та червоного кольорів також підсилює єдину візуальну комунікацію і допомагає виконувати просвітницьку роботу. Все це забезпечує універсальність відтворення нашої серії плакатів і у друкованому і у цифровому форматах.

Створена нами серія плакатів має нагадувати широкій громадськості про багаті літературні традиції та культурну спадщину України, що в свою чергу має сприяти зміцненню нашої ідентичності та цінності мовного коріння. Для просування нашого проекту маємо задіяти культурні та освітні установи, приймати участь у літературних подіях, демонструвати наш проект у громадських місцях та на онлайн-платформах і у соціальних медіа.

Загалом, проект успішно створив візуально захоплюючу серію плакатів, які не лише прославляють українську літературу, але й сприяють культурній обізнаності та вшановують внесок відомих українських письменників. Проект слугуватиме нагадуванням про значення мови та писемності візуалізуючи сучасною графічною мовою нагальну потребу у збереженні суспільних цінностей. В перспективі вбачаємо можливість подальшого застосування техніка безперервної лінії в освітньому дизайні, культурних та соціальних проектах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білецький П. О. Мова образотворчих мистецтв. Київ : Радянська школа, 1973. 128 с.
2. Вергунова, Н. С., Вергунов, С. В., & Левадний, О. М. Неопластицизм та його вплив на проектно-художню культуру кінця ХХ-початку ХХІ століття: Піт Мондріан і Тео Дусбург. Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство». 2021. № 44. С. 185–194.
3. Видайчук Т. Л. Аспекти історії української мови як засіб формування національної ідентичності та історичної пам'яті. Український педагогічний журна. 2022. № 2. С. 48–63. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-2-48-63>
4. Давиденко Л. Засоби художньої виразності у книжковій графіці: традиції та інновації. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка. 2014. № 1 (12). С. 115–118.
5. Жирнов А. Д., Пілат О.С. Значення предметного світу в генезі проектної графіки : лекція. Львів : УДЛТУ. 1994. 19 с.
6. Кобилянська О. Слова зворушеного серця: Щоденники; Автобіографії; Листи; Статті та спогади. Київ : Дніпро. 1982. 359 с.
7. Лисенко-Ткачук І. В. Розвиток лінійної графіки та лінійного архітектурного рисунка у дизайні. Дизайн – синергія мистецтва та науки : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. Київ : НАКККіМ. 2021. С. 96–98.
8. Майстренко-Вакуленко, Ю. Лінія в мистецтві авангарду. Науковий журнал. Художня культура. Актуальні проблеми. 2020. Вип. 16 (2), С. 104–115. [https://doi.org/0.31500/1992-5514.16\(2\).2020.217799](https://doi.org/0.31500/1992-5514.16(2).2020.217799)
9. Найкращі цитати Ліни Костенко про людей, життя, любов, Україну та росію. Chas News : веб-сайт. URL: <https://chas.news/current/naikraschi-tsitati-lini-kostenko-pro-lyudei-zhittya-lyubov-ukrainu-ta-rosiyu> (дата звернення: 18.05.2025).
10. Слово – то мудрості промінь, слово – то думка людська... Збірник цитат і висловів. №2522 : веб-сайт. URL: <https://rozdil.lviv.ua/aphorisms/aph.php?id=2522> (дата звернення: 18.05.2025).
11. Стус В. Листи до сина. Івано-Франківськ : ЛілеяНВ. 2002. 192 с.
12. Українська пісня – це душа народу. Український інтерес : веб-сайт. URL: <https://uain.press/videos/313454-313454> (дата звернення: 23.05.2025).
13. Цитати українських письменників про мову. Цитати і афоризми : веб-сайт. URL: https://tsitaty.blogspot.com/2010/11/blog-post_28.html (дата звернення: 18.05.2023).
14. Яковлев М. Стилізація і абстрагування – основа моделювання образної виразності. Українська академія мистецтва: науковий збірник. 2011. № 18. С. 188–197.
15. Barea P. V. A one line drawing, also known as a single line drawing, is a drawing made with just one line. London Metropolitan University. 2022. URL: <https://saturday-club.org/online/one-line-drawing/> (Last accessed: 12.04.2024).
16. Chansri N., Koomsap H. Automatic single-line drawing creation from a paper-based overtraced freehand sketch. The International Journal of Advanced Manufacturing Technology. 2012. Вип. 59 (1). С. 221–242. <https://doi.org/10.1007/s00170-011-3487-z>
17. Crane W. Line and Form. London G. Bell. 1914. 310 p.
18. Gemmeke M. The art of one line drawings. What is a one line drawing and what makes each one unique? Medium. 2018. URL: <https://medium.com/@michellegemmeke/the-art-of-one-line-drawings-8cd8fd5a5af7> (Last accessed: 23.05.2023).
19. Hogarth W., Paulson R. The Analysis of Beauty. Paul Mellon Centre For British Art; Yale University Press. 1997. 162 p.
20. Kandinske W. Punkt und Linie zu Flache: Bestag zur Analyse der malerischen Elemente. Munchen: Verlag A. Langen, 1928. 196 p.
21. Meggs P., Purvis A. Meggs' History of Graphic Design/ John Wiley & Sons. 2011. 636 p.

REFERENCES

1. Biletskyi P. O. (1973). Mova obrazotvorchykh mystetstv [The Language of Fine Arts]. Kyiv: Radianska shkola, 128 p. [in Ukrainian].
2. Verhunova, N. S., Verhunov, S. V., & Levadnyi, O. M. (2021). Neoplastytsyzm ta yoho vplyv na proiektno-khudozhniu kulturu kintsia XX-pochatku XXI stolittia: Pit Mondrian i Teo Dusburgh [Neoplasticism and its influence on the design and artistic culture of the late 20th and early 21st centuries: Piet Mondrian and Theo Doesburg]. Visnyk KNUKIM. Seriiia «Mystetstvovnavstvo», No. 44, pp.185–194. [in Ukrainian].
3. Vydaychuk T. L. (2022). Aspekty istorii ukrainskoi movy yak zasib formuvannia natsionalnoi identychnosti ta istorychnoi pamiat [Aspects of the history of Ukrainian language as a tool for the formation of national identity and historical memory] Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal, No. 2, pp. 48–63. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-2-48-63> [in Ukrainian].
4. Davydenko, L. (2014). Zasoby khudozhnoi vyraznosti u knyzhkovii hrafitsi: tradytsii ta innovatsii [Means of artistic expression in book graphics: traditions and innovations] Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Seriiia: Pedahohika, No. 1 (12), pp. 115–118. [in Ukrainian].
5. Zhirnov, A. D., Pilat, O. S. (1994). Znachennia predmetnoho svitu v genezi proektnoi hrafiky : lektsiia [The meaning of the object world in the genesis of design graphics: lecture] Lviv: UDLTU, 19 p. [in Ukrainian].
6. Kobylyanska, O. (1982). Slova zvorushenoho sertsia: Shchodennyky; Avtobiohrafii; Lysty; Statti ta spohady [Words of a moved heart: Diaries; Autobiographies; Letters; Articles and memoirs] Kyiv, Dnipro, 359 p. [in Ukrainian].

7. Lysenko-Tkachuk, I. V. (2021). Rozvytok liniinoi hrafiky ta liniinoho arkhitekturnoho rysunka u dyzaini [Development of linear graphics and linear architectural drawing in design]. *Dyzain – synerhiia mystetstva ta nauky : zb. mater. Vseukr. nauk.-prakt. konf.* Kyiv: NAKKKiM, pp. 96–98. [in Ukrainian].
8. Maistrenko-Vakulenko, Yu. (2020). Liniia v mystetstvi avanhardu [Line in avant-garde art. Scientific journal] *Naukovyi zhurnal. Khudozhnia kultura. Aktualni problemy*, No. 6 (2), pp. 104–115. [https://doi.org/0.31500/1992-5514.16\(2\).2020.217799](https://doi.org/0.31500/1992-5514.16(2).2020.217799) [in Ukrainian].
9. Naikrashchi tsytaty Liny Kostenko pro liudei, zhyttia, liubov, Ukrainu ta rosiyu [The best quotes by Lina Kostenko about people, life, love, Ukraine and Russia]. Chas News. URL: <https://chas.news/current/naikraschi-tsitati-lini-kostenko-pro-lyudei-zhyttia-lyubov-ukrainu-ta-rosiyu> (data zvernennia: 18.05.2025). [in Ukrainian].
10. Slovo – to mudrosti promin, slovo – to dumka liudska... (Zbirnyk tsytat i vysloviv. №2522) [A word is a ray of wisdom, a word is a human thought... (Collection of quotes and sayings. No. 2522)]. URL: <https://rozdil.lviv.ua/aphorisms/aph.php?id=2522> (data zvernennia: 18.05.2025). [in Ukrainian].
11. Stus, V. (2002). Lysty do syna [Letters to his son]. Ivano-Frankivsk: LilyaNv, 192 p. [in Ukrainian].
12. Ukrainska pisnia – tse dusha narodu [Ukrainian song is the soul of the people]. URL: <https://uain.press/videos/313454-313454> (data zvernennia: 18.05.2025). [in Ukrainian].
13. Tsytyaty ukrainskykh pysmennykiv pro movu. Quotes and aphorisms [Quotes by Ukrainian writers about language. Quotes and aphorisms]. URL: https://tsytaty.blogspot.com/2010/11/blog-post_28.html (data zvernennia: 23.05.2025). [in Ukrainian].
14. Iakovlev, M. (2021). Stylizatsiia i abstrahuvannia – osnova modeliuвання obraznoi vyraznosti [Stylization and abstraction – the basis of modeling figurative expressiveness]. *Ukrainska akademiia mystetstva: naukovyi zbirnyk*, No. 18, pp. 188–197. [in Ukrainian].
15. Barea, P. V. (2022). A one line drawing, also known as a single line drawing, is a drawing made with just one line. London Metropolitan University. URL: <https://saturday-club.org/online/one-line-drawing/> (data zvernennia: 12.04.2024).
16. Chansri, N., Koomsap, H. (2012). Automatic single-line drawing creation from a paper-based overtraced freehand sketch. *The International Journal of Advanced Manufacturing Technology*, No. 59 (1), pp. 221–242. <https://doi.org/10.1007/s00170-011-3487-z>
17. Crane, W. (1914). *Line and Form*. London G. Bell, 310.
18. Gemmeke, M. (2018). The art of one line drawings. What is a one line drawing and what makes each one unique? *Medium*. URL: <https://medium.com/@michellegemmeke/the-art-of-one-line-drawings-8cd8fd5a5af7> (data zvernennia: 23.05.2023).
19. Hogarth, W., Paulson, R. (1997). *The Analysis of Beauty*. Paul Mellon Centre For British Art; Yale University Press, 162 p.
20. Kandinske, W. (1928). *Punkt und Linie zu Fläche: Bestag zur Analyse der malerischen Element* Munchen: Verlag A. Langen, 196 p.
21. Meggs, P., Purvis, A. (2011). *Meggs' History of Graphic Design/* John Wiley & Sons, 636 p.

Дата першого надходження статті до видання: 30.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.05.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

